

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 20 maja 1925 r.

o aplikacji (służbie przygotowawczej) i zawodowych egzaminach referendarskich w Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie § 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. o zmianie ustroju Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 107 poz. 967) zarządza się co następuje:

§ 1. Do służby przygotowawczej (aplikacji) w Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej dopuszczone być mogą osoby, które:

1) uczyniły zadość wymogom ogólnym, zawartym w ustawie o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164),

2) ukończyły studia prawnicze w jednym z uniwersytetów państwowych w Polsce, zakończone przepisaniem egzaminami,

3) odbyły jednoroczną aplikację sądową.

§ 2. Kandydaci, którzy aplikacji sądowej nie odbyli, mogą być przyjęci do Prokuratorji Generalnej pod warunkiem odbycia jej podczas pełnienia służby przygotowawczej w Prokuratorji, za uzyskaniem w tym celu urlopu.

§ 3. Aplikacja w Prokuratorji Generalnej łącznie z aplikacją sądową trwa lat trzy.

§ 4. Prezes Prokuratorji Generalnej może wedle swego uznania w przewidziany w § 3 okres dwuletniej służby w Prokuratorji wliczyć najwyżej 1 rok z czasu, spędzonego przez kandydata w charakterze aplikanta sądowego, poza obowiązkową aplikacją sądową (§ 1 p. 3) lub w charakterze aplikanta adwokackiego, lub 1/2 roku spędzonego przez kandydata na stanowisku urzędnika referendarskiego I-ej kategorii we władzach i urzędach administracyjnych.

§ 5. Aplikacja Prokuratorji Generalnej może być bezpłatną lub płatną zależnie od uznania Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Płatni aplikanci Prokuratorji Generalnej rozpoczynając służbę, pobierają uposażenie odpowiadające uposażeniu urzędników państwowych w X st. st. i mogą dojść najwyżej do uposażenia odpowiadającego uposażeniu urzędników państwowych w VIII st. st.

§ 6. Celem uzyskania charakteru stałych urzędników państwowych w VIII i wyższych stopniach służbowych obowiązani są aplikanci Prokuratorji Generalnej po upływie dwóch lat służby w Prokuratorji Generalnej i po wykazaniu się z odbycia jednorocznej aplikacji sądowej poddać się zawodowemu egzaminowi referendarskiemu.

Na prośbę aplikanta może Prezes Prokuratorji Generalnej odroczyć termin egzaminu jeszcze o dwa lata.

Aplikanci, którzy po upływie powyżej przepisanego okresu służby nie poddadzą się egzaminowi referendarskiemu, zostają ze służby automatycznie zwolnieni.

§ 7. Aplikanci składają egzamin referendarski z reguły w tym Urzędzie Prokuratorji Generalnej, w którym pełnią służbę.

Aplikanci przydzieleni do Urzędów Delegatów Prokuratorji Generalnej składają egzamin w tym Urzędzie Prokuratorji, któremu dany Delegat służbowo podlega.

Prezes Prokuratorji Generalnej może jednak zezwolić lub zarządzić składanie przez aplikanta egzaminu w innym niż właściwym w myśl niniejszego paragrafu Urzędzie Prokuratorji Generalnej.

§ 8. Prośbę o dopuszczenie do egzaminu wnosi aplikant do rąk Prezesa Prokuratorji Generalnej względnie Prezesa tego Oddziału Prokuratorji, w którym służbę pełni.

§ 9. Przewidziany w § 6 egzamin składają kandydaci przed Komisją egzaminacyjną złożoną z przewodniczącego i z czterech członków.

§ 10. Skład Komisji egzaminacyjnych, które utworzone zostaną w Urzędzie Głównym i w każdym z Oddziałów Prokuratorji Generalnej jest następujący:

1) Przewodniczący, którym jest przełożony urzędu, w którym egzamin się odbywa, zaś w razie jego nieobecności, jego urzędowy zastępca.

2) Dwaj urzędnicy Prokuratorji Generalnej i dwaj zastępcy z pośród wyższych urzędników Prokuratorji Generalnej, mianowani przez Prezesa Prokuratorji Generalnej.

3) Jeden przedstawiciel sądownictwa, delegowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego, znajdującego się w siedzibie odnośnej Komisji egzaminacyjnej.

4) Jeden przedstawiciel adwokatury, delegowany przez Radę (Izbę) Adwokacką, urzędującą w siedzibie Komisji egzaminacyjnej.

Mandat członków Komisji z grona urzędników Prokuratorji Generalnej trwa aż do odwołania z tem ograniczeniem, że gaśnie on sam przez się z chwilą, gdy członek Komisji z pośród urzędników Prokuratorji Generalnej przestanie pełnić służbę w Prokuratorji. Członkowie Komisji z grona sędziów i adwokatów delegowani są do każdego egzaminu oddzielnie.

§ 11. Na podstawie podania kandydata Prezes Prokuratorji Generalnej (Prezes Oddziału Prokuratorji Generalnej) wyznacza termin egzaminu, o którym zawiadamia Prezesa Sądu Apelacyjnego, Radę (Izbę) Adwokacką i członków Komisji egzaminacyjnej z pośród urzędników Prokuratorji Generalnej oraz zgłaszającego się do egzaminu kandydata.

§ 12. Przedmiotem egzaminu referendarskiego jest ogół przepisów z zakresu prawa prywatnego i publicznego (Prawo sądowe materialne i formalne, prawo konstytucyjne, administracyjne, skarbowe, międzynarodowe), których znajomość jest potrzebna urzędnikom referendarskim Prokuratorji Generalnej, celem należytego pełnienia obowiązków służbowych, wynikających z zadań Prokuratorji Generalnej, określonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 107 poz. 967) tudzież sędziom, prokuratorom i adwokatom. Przy wykonaniu zatem tematów wypracowań pisemnych jak i przy egzaminie ustnym winien kandydat wykazać, iż posiada wystarczającą znajomość i umiejętność praktycznego stosowania przepisów, ze szczególnem uwzględnieniem tych dziedzin prawa, które dotyczą kompetencji Prokuratorji Generalnej.

§ 13. Z przepisów prawnych, nierozciągających się na cały obszar Państwa, są przedmiotem egzaminu przede wszystkim te, które obowiązują na terytorjum Urzędu Prokuratorji, w którym egzamin się odbywa. Kandydat winien jednak wykazać znajomość podstaw ustroju prawnego w innych częściach Państwa.

§ 14. Przed przystąpieniem do egzaminu ustnego, winien kandydat poddać się egzaminowi pisemnemu.

§ 15. Egzamin pisemny polega na opracowaniu dwu wyznaczonych przez przewodniczącego Komisji egzaminacyjnej tematów, z których jeden obejmuje wypracowanie opinii prawnej lub wzoru kontraktu, drugi wypracowanie pisma procesowego.

Jako tematy do egzaminu pisemnego wybrać należy z reguły pośród spraw, będących w toku załatwienia w odnośnym urzędzie taką, która przy niewielkiej objętości akt, przedstawia do rozwiązania poważniejsze kwestje prawne.

§ 16. Egzamin pisemny odbywa się pod nadzorem jednego z członków Komisji lub urzędnika referendarskiego Prokuratorji Generalnej, którego wyznaczy przewodniczący Komisji egzaminacyjnej. Kandydatowi należy zapewnić możliwość korzystania z potrzebnych ksiąg prawniczych, zbiorów przepisów i orzeczeń.

Innego rodzaju pomoc nie jest dopuszczalna.

§ 17. Kandydat winien wypracować każdy z tematów pisemnych w ciągu godzin urzędowych jednego dnia i oddać wypracowanie przed opuszczeniem lokalu urzędowego nadzorującemu go urzędnikowi, ten zaś zaznaczywszy na niem czas odbioru wręcza je przewodniczącemu Komisji. Przewodniczący wyznacza przed egzaminem ustnym z pośród członków Komisji, będących urzędnikami Prokuratorji Generalnej refe-

renta, który składa przed Komisją sprawozdanie o wypracowaniach pisemnych.

§ 18. Przewodniczący czuwać ma nad tem, aby przy zadawaniu pytań nie wykraczano poza granice w § 12 niniejszego rozporządzenia zakreślone.

§ 19. Protokół egzaminu spisuje urzędnik referendarski Prokuratorji Generalnej, wyznaczony przez przełożonego Urzędu, w którym egzamin się odbywa.

W protokóle egzaminu uwidacznia się zesobna uchwałę Komisji co do wypracowań pisemnych, co do egzaminu ustnego i co do ogólnego wyniku egzaminu z zaznaczeniem ilości głosów, które za uchwałą się wypowiedziały. Do protokółu nie wpisuje się poszczególnych pytań stawianych kandydatowi.

§ 20. Po skończeniu egzaminu ustnego przystępuje Komisja niezwłocznie do wydania uchwały o wyniku całego aktu egzaminacyjnego. Najpierw ocenia się pisemne wypracowania, a to po ich odczytaniu i wysłuchaniu opinji referenta następnie wynik egzaminu ustnego, w końcu wynik ogólny.

Przy ocenie ogólnego wyniku egzaminu kłaść należy nacisk nie tyle na pamięciowe opanowanie dosłownego brzmienia postanowień prawnych, ile raczej na wykazany przez kandydata stopień ogólnego wykształcenia prawniczego, na zdolność orjentowania się w zbiorach ustaw, na zdolność zwięzłego, a wyczerpującego ujmowania kwestyj prawnych i zastosowania właściwego przepisu prawnego, tudzież na zdolność rozwinięcia i udowodnienia danej tezy prawniczej.

§ 21. Komisja egzaminacyjna, uwzględniając rezultaty całego egzaminu orzeka, czy ogólny wynik egzaminu jest zadawalający czy niezadawalający.

Pytanie czy kandydat ma otrzymać stopień „z odznaczeniem”, może być poddane pod głosowanie tylko w takim razie, jeżeli zadawalający wynik egzaminu Komisja ustaliła jednogłośnie.

Wynik oznajmia się kandydatowi niezwłocznie.

§ 22. Egzamin referendarski może być w razie niezadawalającego wyniku raz jeden powtórzony po upływie czasu, który ustali Komisja egzaminacyjna.

§ 23. Egzamina adwokacki i sędziowski, ten ostatni o tyle, o ile wedle obowiązującego ustawodawstwa nadaje prawo wykonywania adwokatury, zastępują egzamin referendarski.

Przepisy przejściowe.

§ 24. Okres służby w Prokuratorji Generalnej, poprzedzający dopuszczenie do egzaminu dla tych aplikantów, którzy rozpoczęli już lub rozpoczną aplikację w Prokuratorji Generalnej — przed upływem terminu określonego w § 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 107, poz. 967) to jest przed końcem 1926 roku, ustala się na lat dwa.

Przepis § 4 niniejszego rozporządzenia ma do tych aplikantów zastosowanie z tem ograniczeniem, że aplikacja ich obejmować musi co najmniej jeden rok służby w Prokuratorji Generalnej.

§ 25. Wszyscy urzędnicy referendarscy Prokuratorji Generalnej, którzy uzyskali przed dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia VIII lub wyższy stopień służbowy, a temsamem na mocy art. 13 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. P. P. P. z roku 1919 № 65, poz. 390) oraz przepisu art. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1922 r. o ulgowym trybie uzyskiwania stanowisk urzędników Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 52, poz. 469) zwolnieni zostali od składania egzaminu asesorskiego, otrzymają automatycznie zwolnienie od egzaminu referendarskiego z utrzymaniem pełni praw w § 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 107, poz. 967) dla urzędników referendarskich Prokuratorji Generalnej zastrzeżonej.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1925 r.

Równocześnie z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 listopada 1922 r. w przedmiocie aplikacji (służby przygotowawczej) urzędników konceptowych Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 101 poz. 918).

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*